

Брюксел, 24.3.2022 г.
COM(2022) 128 final

**ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
ПО ЗАЕТОСТТА**

Доклад относно Европейския инструмент за временна подкрепа с цел смекчаване на рисковете от безработица при извънредни обстоятелства (SURE) вследствие на избухването на COVID-19 съгласно член 14 от Регламент (ЕС) 2020/672 на Съвета

SURE в 18 месеца — трети шестмесечен доклад

ОБЩ ПРЕГЛЕД

Настоящият доклад е третият шестмесечен доклад относно Европейския инструмент за временна подкрепа с цел смекчаване на рисковете от безработица при извънредни обстоятелства (SURE). В него се потвърждават констатациите, изложени в предишните доклади, и се представят действията и използването на инструмента до момента, както и се прави преглед на социално-икономическите му въздействия. SURE е инструмент за справяне с кризи в размер на 100 милиарда евро, създаден от Европейския съюз (ЕС), за да помогне на държавите членки да защитят работните места и доходите на работниците в контекста на пандемията от COVID-19. SURE също така е силен израз на солидарност между държавите членки чрез ЕС: всички държави членки се споразумяха да предоставят на ЕС двустранни гаранции, така че Съюзът да може да заема средства от пазарите при много благоприятни условия с цел финансиране на заемите по SURE.

Нов инструмент, въведен бързо в отговор на социално-икономическото въздействие на пандемията

Прилагането на инструмента беше бързо и гладко, като почти всички средства от отпуснатата финансова помощ по SURE в размер на 94 милиарда евро вече са изплатени на 19 държави членки. На 2 април 2020 г. Комисията предложи Регламента за SURE като част от първоначалния отговор на ЕС на пандемията и регламентът беше приет от Съвета на 19 май 2020 г. Финансовият пакет в размер на 100 милиарда евро стана разполагаем на 22 септември 2020 г., след като всички държави членки подписаха гаранционните споразумения. Комисията ускори прилагането на инструмента, като работеше в тясно сътрудничество с държавите членки. По-голямата част от предоставената финансова помощ беше изплатена само за седем месеца — от октомври 2020 г. до май 2021 г.

ЕС емитира за пръв път облигации за социално въздействие с цел финансиране на финансовата помощ за държавите членки по SURE. В допълнение към изискванията на Регламента за SURE в настоящия доклад се представя и съответното докладване съгласно Рамката на ЕС за облигации за социално въздействие по SURE и отново се потвърждава, че разходите по SURE са били добре приведени в съответствие с целите за устойчиво развитие на ООН.

Продължаване на използването на SURE от държавите членки бенефициери

С настоящия доклад се потвърждава по-ранната оценка, че през 2020 г. SURE е обхванал около 31 милиона души и 2,5 милиона предприятия. Това представлява почти 30 % от общия брой на заетите лица и една четвърт от общия брой предприятия в държавите членки бенефициери. Малките предприятия са основните бенефициери на подкрепата по SURE. Най-подпомаганите сектори бяха търговията на едро и дребно, хотелиерството и ресторантьорството и производството, като много държави членки въведоха целеви мерки за подкрепа и на други сектори.

Чрез SURE се продължи осигуряването на защита на заетостта по време на неравномерното възстановяване през 2021 г., като бе предоставена подкрепа на приблизително 3 милиона души и на над 400 хиляди предприятия. Публичните разходи за мерки, отговарящи на изискванията на SURE, продължават като цяло да отразяват епидемиологичната ситуация. В отражение на последвалите вълни на пандемията общият размер на публичните разходи по SURE през 2021 г. надхвърли с 3 милиарда евро очакванията при изготвяне на предишния доклад през юни 2021 г. Въпреки че прилагането на схеми за подпомагане на работа на непълно работно време е намаляло след пика през 2020 г., то остава значително и през 2021 г.

През януари 2022 г. една държава членка получи допълнителна финансова помощ, а решението за изпълнение на Съвета по отношение на друга държава членка беше изменено с цел включване на допълнителни мерки. Унгария получи допълнителна подкрепа в размер на 147 милиона евро за разширяване на съществуващите мерки и за финансиране на нова мярка. Първоначалното решение за изпълнение на Съвета по отношение на Португалия беше изменено така, че да включва три допълнителни мерки, което осигури възможност на Португалия да усвои пълния размер на отпуснатата през септември 2020 г. финансова помощ.

Почти всички разходи от общите планирани публични разходи по SURE вече са извършени. Очаква се общите публични разходи за мерки, отговарящи на изискванията на SURE, да достигнат 118 милиарда евро. Тази сума значително надвишава общия размер на отпуснатата финансова помощ (94 милиарда евро), тъй като редица държави членки са изразходвали или са планирали да изразходват за допустими мерки средства в размери, които надхвърлят тези на поисканата финансова помощ. Това показва високата степен на адекватност на мерките за финансиране по SURE от гледна точка на държавите членки. Повече от половината от общите публични разходи за мерки, отговарящи на изискванията на SURE, се отнасят до схеми за подпомагане на работа на непълно работно време. За пореден път се потвърждава спомагателният характер на разходите, свързани със здравеопазването, които представляват едва 5 % от общите разходи.

Степента на усвояване на финансовата помощ, предоставена по SURE, е висока за по-голямата част от държавите членки. Само в една държава членка тя остава много ниска, а в друга се наблюдава отблизо. В Румъния голямата разлика в степента на усвояване, установена в първия и втория доклад — три четвърти от сумата, предоставена от Съвета — остава като цяло непроменена. В Полша се наблюдава умерена разлика в степента на усвояване, дължаща се на по-ниски от очакваните разходи за мерки, отговарящи на изискванията на SURE, докато при националното отчитане, използвано във втория доклад, такава разлика не е установена. Общият размер на разходите в Полша е по-нисък от сумата, предоставена от Съвета по линия на SURE, но продължава да надхвърля вече изплатената сума. Рискът при усвояване, установен в Португалия и Кипър при изготвяне на втория доклад, вече не съществува.

Актуализирана оценка на въздействието на SURE

С настоящия доклад се потвърждава оценката от предишния доклад, че мерките за подкрепа на политиката, включително SURE, ефективно са предотвратили безработица за 1,5 милиона души през 2020 г. Увеличението на безработицата през 2020 г. в държавите членки бенефициери беше умерено, въпреки големия спад на икономическото производство, и значително по-ниско от очакваното. Това беше постигнато чрез задържане на служителите в техните предприятия и запазване на дейността на самостоятелно заетите лица. Като допълнителен фактор SURE допринесе и за повишаване на общото доверие в ЕС, което бе потвърдено от скорошно проучване на Евробарометър, в което SURE получава широка подкрепа от гражданите на ЕС. Както е посочено във втория шестмесечен доклад, получаването на финансова помощ по линия на SURE е осигурило възможност на държавите членки да спестят общо 8,2 милиарда евро от лихвени плащания.

Разгледано в перспектива, запазването на заетостта през първите две години на пандемията подпомага по-бързото възстановяване, отколкото след предишни кризи. През 2022 г. се очаква възстановяването да компенсира с повече от половин процент загубата на БВП по време на кризата, свързана с COVID-19, което значително превъзхожда темповете на възстановяване, наблюдавани след световната финансова криза и кризата в еврозоната, когато БВП остана доста под предкризисното си равнище две години след настъпването им. SURE допринесе за това чрез финансиране на схеми, насочени към осигуряване на възможност на предприятията да запазят служители и умения и към улесняване на самостоятелно заетите лица да запазят готовност за възстановяване на дейността си.

Продължаващо наличие на извънредните обстоятелства, обосноваващи прилагането на SURE

Икономическите перспективи продължават да са силно несигурни поради непредсказуемостта на пандемията, за преодоляване на последствията от която беше създаден SURE, и поради развитието на геополитическата ситуация в Украйна. Повечето държави — членки на ЕС, избегнаха повторното въвеждане на широкообхватни, строги противоепидемични мерки през зимата и по време на вълната, предизвикана от варианта омикрон, въпреки че някои сектори останаха особено засегнати от ограниченията. Несигурността около вируса и потенциалните нови варианти остава висока. Набраната през 2021 г. инерция на растежа се забави в края на годината, а нахлуването в Украйна засили икономическата несигурност.

Мерките на политиката за смекчаване на последиците от пандемията станаха все по-целенасочени, за да се улесни възстановяването, и бяха подкрепени от Механизма за възстановяване и устойчивост. Тъй като SURE остава в сила до 31 декември 2022 г. и до момента все още са налични 5,6 милиарда евро, предоставянето на финансова помощ по инструмента може да продължи, за да се осигури възможност за преодоляване на тежки икономически сътресения, причинени от пандемията от COVID-19.

Информация за националните системи за одит и контрол

Настоящият доклад представя преглед на националните системи за контрол и одит, посочени от държавите членки, съгласно Регламента за SURE, за предотвратяване на злоупотреби с финансова помощ по SURE. Отделно от системите за контрол на Комисията държавите членки следва да гарантират правилното използване на средствата на национално равнище, да предотвратяват нередности и измами и да възстановяват неправилно използвани средства в съответствие с Регламента за SURE и двустранните споразумения за заем. За да се гарантира, че държавите членки разполагат с необходимите системи за изпълнение на това задължение, Комисията е изисквала от държавите членки да предоставят информация за националните системи за контрол и одит, свързани с SURE. В настоящия доклад е представена обобщена информация, докладвана от всички държави членки бенефициери.

Институционалната структура на националните системи за контрол и одит се различава значително в отделните държави членки. В почти всички държави членки институциите, които извършват контрол и одит на мерките, подкрепяни от SURE, вече са били създадени преди пандемията от COVID-19. В една от държавите членки са създадени нови институции специално за мерките, подкрепяни от SURE. В друга държава членка, в допълнение към съществуващите, са въведени нови системи за одит и контрол само за една конкретна мярка.

Във всички държави членки бенефициери се извършвани проверки за предотвратяване на злоупотреби с финансовата помощ по SURE. Във всички държави членки, с изключение на една, въз основа на проверките и одитите са установени няколко случая на нередности или измами. Някои държави членки са докладвали за подобни видове нередности или измами и всички държави членки са документирали работата си. 13 държави членки са предприели правни действия за възстановяване на неправомерно използвани средства. В някои държави членки средствата са възстановени без съдебни производства.

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият доклад е третият шестмесечен доклад относно Европейския инструмент за временна подкрепа с цел смекчаване на рисковете от безработица при извънредни обстоятелства (SURE). SURE беше създаден от Европейския съюз (ЕС) през май 2020 г., за да помогне на държавите членки да защитят работните места и доходите на работниците по време на пандемията от COVID-19¹. Той предоставя на отправилите искане държави членки финансова помощ от ЕС под формата на заеми при благоприятни условия. По линия на SURE се предоставя финансова помощ в размер до 100 милиарда евро за подпомагане на финансирането на схемите на държавите членки за подпомагане на работата на непълно работно време или подобни мерки, предназначени за защита на служителите и самостоятелно заетите лица, и в допълнителен аспект — за свързани със здравеопазването мерки, по-специално на работното място.

Настоящият шестмесечен доклад е правно задължение. Той е приет от Европейската комисия (по-долу Комисията) в съответствие с член 14 от Регламент (ЕС) 2020/672 на Съвета (Регламента за SURE)² с цел тя да изпълни задължението си да докладва на Европейския парламент, Съвета, Икономическия и финансов комитет (ИФО) и Комитета по заетостта³. Следващият доклад ще бъде представен до края на септември 2022 г. Крайната дата за включване на информация в настоящия доклад беше 7 февруари 2022 г. — за докладването от държавите членки, и 6 март 2022 г. — за епидемиологичните и икономическите данни⁴.

Към януари 2022 г. настоящият доклад потвърждава положителните оценки за SURE, представени в първите два шестмесечни доклада. Основните констатации в него могат да бъдат обобщени, както следва:

- изчислено е, че приблизително 31 милиона души и 2,5 милиона предприятия са получили подкрепа по SURE през 2020 г.;

¹ SURE произлиза от политическите насоки на Комисията за периода 2019—2024 г., в които се предлага европейска презастрахователна схема за обезщетения при безработица с цел европейските граждани да бъдат защитени и да се намали натискът върху публичните финанси при външни сътресения. След избухването на COVID-19 в Европа този инструмент беше създаден въз основа на предложението на Комисията от 2 април 2020 г.

² Регламент (ЕС) 2020/672 на Съвета от 19 май 2020 г. за създаване на Европейски инструмент за временна подкрепа с цел смекчаване на рисковете от безработица при извънредни обстоятелства (SURE) вследствие на избухването на COVID-19, ОВ L 159, 20.5.2020 г., стр. 1 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020R0672&from=bg>).

³ Съгласно член 14 от Регламента Комисията изготвя доклад за използването на финансовата помощ, включително за непогасените суми и приложимия погасителен план по SURE, както и за продължаващото наличие на извънредните обстоятелства, обосноваващи прилагането на Регламента за SURE (пандемията от COVID-19).

⁴ Всички отчетни таблици бяха първоначално представени до 26 януари 2022 г., а одитните въпросници — до 7 февруари 2022 г. (с изключение на Латвия, която представи въпросника на 15 февруари 2022 г.). Освен това след тази дата бяха предоставени някои незначителни уточнения на данните.

- 3 милиона души и над 400 хиляди предприятия са обхванати от SURE през 2021 г. в 13 държави членки;
- Националните мерки на пазара на труда, за които е предоставена подкрепа по линия на SURE, се оценяват като ефективно средство за предотвратяване на безработица за почти 1,5 милиона души през 2020 г.;
- 19 държави членки са поискали и са получили финансова помощ по SURE;
- сред тях 7 държави членки са получили допълнителна подкрепа от Съвета, като последната от тях е Унгария през януари 2022 г.;
- бяха отпуснати над 94 милиарда евро и бяха изплатени почти 90 милиарда евро;
- над половината от финансовата помощ по SURE е отпусната от държавите членки в подкрепа на схеми за подпомагане на работата на непълно работно време, а над 40 % — за подкрепа на подобни мерки, включително почти една трета от общия размер на помощта за мерки за самостоятелно заетите лица;
- 5 % е размерът на отпуснатата помощ за мерки, свързани със здравето, които са „спомогателни“ в съответствие с Регламента за SURE;
- степента на усвояване на финансовата помощ по SURE е висока за 17 от 19-те държави членки;
- степента на усвояване все още е много ниска в една държава членка и се наблюдава отблизо в друга държава членка⁵. Степента на усвояване вече не е проблем в другите две държави членки, посочени в предишния шестмесечен доклад;
- Във всички държави членки бенефициери се извършват проверки за предотвратяване на злоупотреби с финансовата помощ, предоставена по SURE. Във всички държави членки, с изключение на една, въз основа на проверките и одитите са установени случаи на нередности и измами.
- Освен социалните ползи и ползите за заетостта, държавите членки са отчетли, че са спестили 8,2 милиарда евро от лихвени плащания⁶.
- Над 5 милиарда евро все още са на разположение по линия на SURE до края на 2022 г., и те биха могли да се използват, за да продължи преодоляването на икономическите сътресения, причинени от пандемията от COVID-19.
- В допълнение към тези констатации проучване на Евробарометър, публикувано през декември 2021 г., показва, че 82 % от европейците смятат, че заемите по SURE са били добра идея.

В настоящия доклад е актуализирана информацията, съдържаща се в първите два шестмесечни доклада за SURE, и е разширен анализът в някои области. В него са обхванати институционалните промени след крайната дата на втория доклад в началото на септември 2021 г., включително предоставянето на допълнителна финансова помощ на

⁵ В настоящия доклад усвояването се определя като степента, в която дадена държава членка изразходва финансирането, предоставено ѝ от Съвета за допустими мерки. В Румъния степента на усвояване е много ниска, докато в Полша тя се наблюдава отблизо.

⁶ Тази цифра е същата като във втория доклад за SURE, тъй като междувременно не са извършвани нови плащания.

Унгария и изменението на Решението за изпълнение на Съвета (РИС) по отношение на Португалия, насочено към включване на допълнителни допустими мерки, като размерът на финансовата помощ остава непроменен. Анализът в предишните доклади е актуализиран, по-специално по отношение на публичните разходи на държавите членки, обхванати от SURE — въз основа на шестмесечните доклади, предоставени от държавите членки през януари 2022 г. — и на очакваното въздействие на SURE — въз основа на последните макроикономически данни. Той се основава на анализа на включените в обхвата на SURE наети лица, самостоятелно заетите лица и предприятията, като разглежда промените през 2021 г. Важно е да се отбележи, че в съответствие с Регламента за SURE и двустранните споразумения за заем, настоящият доклад представя преглед на националните системи за контрол и одит, въведени в държавите членки за предотвратяване на злоупотреби с финансова помощ по SURE.

В настоящия доклад се прави преглед на използването на инструмента SURE до момента и анализ на социално-икономическите му въздействия. Докладът се състои от шест раздела. В раздел I се описва финансовата помощ, предоставена на държавите членки, включително изплатените и неизплатените суми и съответният погасителен план. В раздел II са обобщени общите публични разходи на държавите членки за национални мерки, подкрепяни от SURE⁷. В Раздел III е представена актуализация на първоначалната оценка на въздействието на SURE, която се съдържа в предишните доклади. В раздел IV се разглеждат изключителните събития, които обосновават продължаването на SURE. В раздел V се описват националните системи за контрол и одит. И накрая, в раздел VI е представено съответното докладване, за което е поет ангажимент съгласно раздел 2.4 от Рамката на ЕС за социални облигации по инструмента SURE, които са включени в настоящия доклад⁸.

I. ИЗПОЛЗВАНЕТО НА ФИНАНСОВАТА ПОМОЩ ПО SURE: ОТПУСНАТИ И ИЗПЛАТЕНИ СУМИ И ДРУГИ ФИНАНСОВИ АСПЕКТИ

1.1 Преглед на държавите членки бенефициери и отпуснатите суми

На една от държавите членки, която вече се е възползвала от SURE, Унгария, беше предоставена допълнителна финансова помощ през януари 2022 г. След възобновяването на пандемията по-рано през годината, през декември 2021 г. Унгария поиска допълнителна подкрепа в размер на 147 милиона евро, която беше отпусната от Съвета на 25 януари 2022 г. въз основа на предложение на Комисията от 21 декември 2021 г.⁹ Така общият размер на отпуснатата финансова помощ по SURE достигна 94,4 милиарда евро (вж. таблица 1).

⁷ Раздели I и II се отнасят до използването на финансова помощ по SURE съгласно член 14, параграф 1 от Регламента за SURE.

⁸ https://ec.europa.eu/info/strategy/eu-budget/eu-borrower/eu-borrowing-activities/eu-sure-social-bond-framework_en.

⁹ Решение за изпълнение (ЕС) 2022/98 на Съвета от 25 януари 2022 г. за изменение на Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1561 за предоставяне, по силата на Регламент (ЕС) 2020/672, на временна подкрепа на Унгария с цел смекчаване на рисковете от безработица при извънредните обстоятелства вследствие на избухването на COVID-19, ОВ L 17, 26.1.2022 г., стр. 42.

Таблица 1: Преглед на подкрепата, предоставена по линия на SURE (EUR)

<i>Държава членка</i>	<i>Общо предоставена сума*</i>	<i>От които допълнителни</i>	<i>Размер на изплащаните</i>	<i>Непогасена сума</i>
Белгия	8 197 530 000	394 150 000	8 197 000 000	0
България	511 000 000	0	511 000 000	0
Кипър	603 770 000	124 700 000	603 000 000	0
Чехия	2 000 000 000	0	2 000 000 000	0
Гърция	5 265 000 000	2 537 000 000	5 265 000 000	0
Испания	21 324 820 449	0	21 324 000 000	0
Хърватия	1 020 600 000	0	1 020 000 000	0
Италия	27 438 486 464	0	27 438 000 000	0
Литва	957 260 000	354 950 000	957 000 000	0
Латвия	305 200 000	112 500 000	305 000 000	24 от 0 точки
Малта	420 817 000	177 185 000	420 000 000	0
Полша	11 236 693 087	0	8 236 000 000	3 000 000 000
Португалия	5 934 462 488	0	5 411 000 000	523 000 000
Румъния	4 099 244 587	0	3 000 000 000	1 099 000 000
Словения	1 113 670 000	0	1 113 000 000	0
Словакия	630 883 600	0	630 000 000	0
Унгария	651 470 000	147 140 000	504 000 000	147 000 000
Ирландия	2 473 887 900	0	2 473 000 000	0
Естония	230 000 000	0	230 000 000	0
Общо	94 414 795 575	3 847 625 000	89 637 000 000	4 769 000 000

*При извършването на плащанията отпуснатите суми бяха закръглени надолу за оперативни цели.

1.2 Изплащане, непогасени суми и приложим погасителен план

До края на февруари 2022 г. почти 90 милиарда евро финансова помощ по SURE беше изплатена на 19 държави членки (вж. таблица 1). Това представлява 95 % от общата финансова помощ по SURE, предоставена от Съвета на държавите членки. Освен скорошната допълнителна сума, отпусната на Унгария, остава относително малък размер на средствата, които трябва да бъдат изплатени и чието изплащане се отлага по искане на съответните държави членки, или докато се осигури възможност за усвояването им. Общият размер на непогасените суми е по-малък от 5 милиарда евро. Допълнителна информация относно трансакциите и плащанията по SURE към държавите членки е представена в таблица A1 в приложението.

По-долу е представен общият погасителен план за непогасените заеми по SURE. В таблица 2 са посочени общият размер на главницата, която трябва да бъде погасена, и лихвените плащания за всяка година.

Средният срок до падежа на плащанията към държавите членки е 14,5 години. Това е близо до максималния срок от 15 години, предвиден в съответните решения за изпълнение на Съвета.

Таблица 2: Погасителен план за непогасени заеми на ЕС по линия на SURE

Календарна година	Главница	Лихва	Общо по SURE
2021 г.		35 480 000	35 480 000
2022 г.		111 110 000	111 110 000
2023 г.		122 500 000	122 500 000
2024 г.		122 500 000	122 500 000
2025 г.	8 000 000 000	122 500 000	8 122 500 000
2026 г.	8 000 000 000	122 500 000	8 122 500 000
2027 г.		122 500 000	122 500 000
2028 г.	10 000 000 000	122 500 000	10 122 500 000
2029 г.	8 137 000 000	122 500 000	8 259 500 000
2030 г.	10 000 000 000	122 500 000	10 122 500 000
2031 г.		122 500 000	122 500 000
2032 г.		122 500 000	122 500 000
2033 г.		122 500 000	122 500 000
2034 г.		122 500 000	122 500 000
2035 г.	8 500 000 000	122 500 000	8 622 500 000
2036 г.	9 000 000 000	122 500 000	9 122 500 000
2037 г.		104 500 000	104 500 000
2038 г.		104 500 000	104 500 000
2039 г.		104 500 000	104 500 000
2040 г.	7 000 000 000	104 500 000	7 104 500 000
2041 г.		97 500 000	97 500 000
2042 г.		97 500 000	97 500 000
2043 г.		97 500 000	97 500 000
2044 г.		97 500 000	97 500 000
2045 г.		97 500 000	97 500 000
2046 г.	5 000 000 000	97 500 000	5 097 500 000
2047 г.	6 000 000 000	75 000 000	6 075 000 000
2048 г.		30 000 000	30 000 000
2049 г.		30 000 000	30 000 000
2050 г.	10 000 000 000	30 000 000	10 030 000 000
Общо	89 637 000 000	3 029 590 000	92 666 590 000

II. ИЗПОЛЗВАНЕ НА ИНСТРУМЕНТА SURE: ПУБЛИЧНИ РАЗХОДИ И НАЦИОНАЛНИ МЕРКИ, ОБХВАНАТИ ОТ SURE

Настоящият раздел е посветен на използването на инструмента от гледна точка на политиката. По-конкретно в него се обобщават публичните разходи на държавите членки, обхванати от или допустими по SURE, и естеството на националните мерки. В него е представен също така броят на наетите лица и на предприятията, получили подкрепа по SURE.

2.1 Извършени и планирани публични разходи, подпомогнати от SURE

2.1.1 Мониторинг на публичните разходи във връзка с допустимите мерки

Използват се шестмесечните доклади на държавите членки бенефициери за наблюдение на планираното и действителното използване на финансовата помощ, предоставена по SURE¹⁰. Изискваното отчитане включва разпределението на публичните разходи между мерките,

¹⁰ Ирландия и Естония са кандидатствали за финансова помощ по линия на SURE само за направени публични разходи, така че докладването остава непроменено от март 2021 г.

обхванати от SURE (и покритието на тези мерки по отношение на служителите и предприятията, както е посочено в раздел 2.3). До момента има четири поредни доклада: през август 2020 г. („първоначален доклад“), през януари—февруари 2021 г. („първи доклад“), през юни 2021 г. („втори доклад“) и през януари 2022 г. („последен доклад“). Информацията е представена във вида, в който е докладвана от държавите членки относно мерките, които са допустими по SURE. Някои държави членки са допълнили подкрепата по SURE с национално финансиране или със структурни фондове на ЕС, поради което разходите може да надхвърлят сумата, предоставена по линия на SURE. Докладването помага да се измери степента на усвояване на финансовата помощ по SURE в сравнение със сумата, предоставена от Съвета.

Почти всички от общите планирани публични разходи по SURE вече са извършени. Регламентът за SURE дава възможност да се използва финансова помощ за планирани увеличения на публичните разходи за мерки, обхванати от SURE. 98 % от общите планирани публични разходи за допустими мерки вече са били извършени до края на 2021 г.¹¹ През юни 2020 г. дялът на планираните разходи е 54 % (според първоначалния доклад); до юни 2021 г. (времето на втория доклад) този дял е намалял до 10 %. Остатъкът от планирани разходи вече е само 2 % (вж. графика 2), като много от мерките вече са приключени.

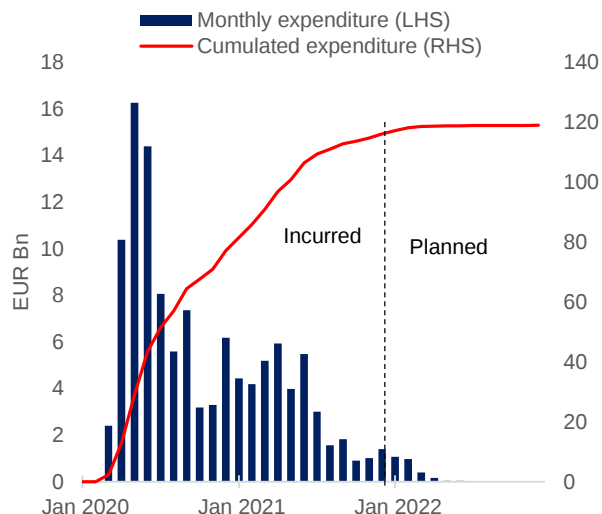
Графика 1: Докладвани публични разходи

Източник: Докладване от страна на държавите членки (януари 2022 г.).

Бележка: Естония кандидатства за подкрепа по линия на SURE през февруари 2021 г. и поради тази причина е включена в докладването след юни 2021 г.

Графика 2: Месечна промяна на извършените и планираните публични разходи по линия на SURE

Източник: Докладване от страна на държавите членки (януари 2022 г.).

¹¹ Допустимите мерки са тези, посочени в член 3, параграф 2 от Регламента: национални схеми за подпомагане на работата на непълно работно време или подобни мерки, и в допълнение, мерки, свързани със здравето. Някои държави членки (Естония, Словения) престанаха да докладват за мерки, отговарящи на изискванията на SURE, тъй като вече не използват финансова помощ по SURE за финансиране на тези мерки, поради това, че са надхвърлили размера на предоставената сума. Поради тази причина общите разходи за мерки, отговарящи на изискванията на SURE са по-високи от отчетените в настоящия доклад.

Понастоящем се очаква общите публични разходи за мерки, отговарящи на изискванията на SURE да достигнат 118 милиарда евро, което надхвърля общия размер на финансова помощ, отпусната по SURE. Тази сума е останала относително стабилна в сравнение с предишния доклад, съгласно който се очакваха 115 милиарда евро (графика 1). Това е повече от общата сума, отпусната по SURE (94 милиарда евро), тъй като редица държави членки планират да изразходват за допустими мерки повече от финансовата помощ, която са поискали и получили¹². Този факт допълнително подчертава адекватността на обхвата на SURE по отношение на държавите членки.

Общият размер на публичните разходи по SURE през 2021 г. надхвърли с 3 милиарда евро очакванията при изготвяне на предишния доклад през юни 2021 г. Въпреки това в отделните държави се наблюдават различия, тъй като седем държави членки съобщават за по-ниски от очакваните суми за 2021 г. Девет държави членки, в сравнение с три при изготвяне на предишния доклад, вече планират разходи за 2022 г. на обща стойност 2,6 милиарда евро.

Публичните разходи за мерки, отговарящи на изискванията на SURE, продължават като цяло да отразяват епидемиологичната ситуация. След строгите мерки, наложени в цяла Европа през първата половина на 2021 г., разходите намаляха до най-ниски месечни равнища до края на лятото на 2021 г., тъй като кампаниите за масово ваксиниране дадоха резултат и държавите членки се отказаха от прилагането на общи ограничения за управление на пандемията (вж. графика 2). В края на 2021 г. се наблюдаваше леко увеличение на публичните разходи, тъй като въздействието на варианта омикрон доведе до повторно въвеждане на някои мерки.

2.1.2 Усвояване на средства

Степента на усвояване на финансовата помощ, предоставена по SURE, е висока за по-голямата част от държавите членки. След като почти всички публични разходи вече са извършени, *17 от 19-те* държави членки вече са изразходвали *най-малко* общия размер на отпуснатата им финансова помощ за допустими мерки (вж. графика 3). 13 от тези държави членки вече са изразходвали или планират да изразходват *по-голяма* от отпуснатата им сума, включително като осигурят финансиране за остатъка от тази сума на национално равнище.

В една от държавите членки степента на усвояване на средствата е потенциално по-ниска от тази, посочена във втория доклад. За разлика от констатациите в предишния доклад от 22 септември 2021 г., понастоящем Полша докладва по-малка сума на общи публични разходи за мерките, предвидени в съответното решение за изпълнение на Съвета, от сумата, отпусната от Съвета. Тази разлика се е появила след преглед на данните (поради забавяне на отчитането на данните за изпълнението) за някои мерки и може да бъде отдадена на по-бързото от очакваното възстановяване на икономиката. Вече изплатената сума (8,2 милиарда евро), обаче остава по-ниска от сумата на общите публични разходи, отчетени от Полша (10,3 милиарда евро). Комисията заедно с националните органи участва в обсъждането на възможни решения, включително отлагане на изплащането на оставащите средства.

¹² За Испания, Италия и Полша това се дължи и на ограничението за концентрация (60 % от максималната сума от 100 милиарда евро, която се прилага за трите най-големи държави членки бенефициери).

В Румъния разликата в степента на усвояване на средствата, установена в първия и втория доклад, продължава да е голяма (почти две трети от изплатената сума). Тази разлика се дължи на по-слабото от очакваното въздействие на пандемията върху румънската икономика и на по-бързото от очакваното възстановяване. Националните органи са предложили включването на допълнителни мерки (допустими по SURE), насочени към намаляване на тази разлика. Техническият диалог с Комисията продължава.

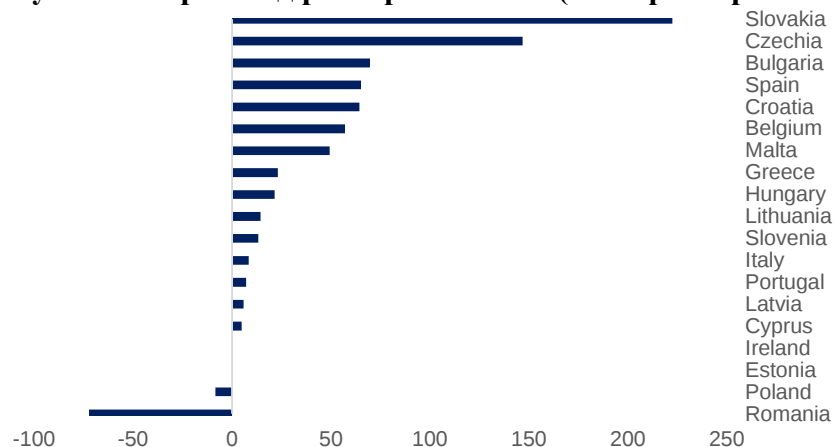
Усвояването вече няма да бъде проблем в две държави членки, по отношение на които във втория шестмесечен доклад бяха установени разлики в степента на усвояване. В предишния доклад се посочват съответно умерена и малка разлика между разходите за мерките, които са включени в решението за изпълнение на Съвета, и общата сума, отпусната по SURE в Португалия и Кипър. И двете държави понастоящем отчитат действителни разходи, които надвишават отпуснатата сума, поради прилагането на нови допустими мерки в Португалия и поради разширяването на обхвата на мерките в Кипър.

Първоначалното решение за изпълнение на Съвета по отношение на Португалия беше изменено през януари 2022 г., за да се включат допълнителни допустими мерки. С цел да се усвои цялата сума, отпусната през 2020 г., с изменящото решение за изпълнение на Съвета бяха добавени три допустими мерки, които вече са изпълнени и отговарят на условията за финансиране по SURE¹³. Съветът одобри изменящото решение за изпълнение на Съвета на 25 януари 2022 г. въз основа на предложение на Комисията от 4 януари 2022 г.¹⁴

¹³ Допълнителните мерки включват: схема за подпомагане на самостоятелно заети лица, работници без достъп до други механизми за социална закрила, както и управители, чиито доходи са били особено засегнати от пандемията от COVID-19; схема за социално подпомагане на художници, творци, техници и други специалисти в областта на изкуството; наемането на допълнителни здравни специалисти и извънреден труд в системата на националното здравеопазване.

¹⁴ Решение за изпълнение (ЕС) 2022/99 на Съвета от 25 януари 2022 г. за изменение на Решение за изпълнение (ЕС) 2020/1354 за предоставяне, по силата на Регламент (ЕС) 2020/672, на временна подкрепа на Португалия с цел смекчаване на рисковете от безработица при извънредните обстоятелства вследствие на избухването на COVID-19, ОВ L 17, 26.1.2022 г., стр. 47

Графика 3: Превишаване на планираните и извършените публични разходи за допустими мерки над размера на заема (% от размера на заема)

Източник: Докладване от страна на държавите членки

Бележка: Публични разходи се отнася до докладваните разходи, без да се прави корекция за ограничението за концентрация, по отношение на мерките, предвидени в решенията за изпълнение на Съвета, без да се включват европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ). Някои държави членки (Естония, Словения) престанаха да докладват за мерки, отговарящи на изискванията на SURE, тъй като вече не използват финансова помощ по SURE за финансиране на тези мерки, поради това, че са надхвърлили размера на предоставената сума.

2.2 Национални мерки: схеми за подпомагане на работата на непълно работно време или подобни мерки, подпомогнати от SURE

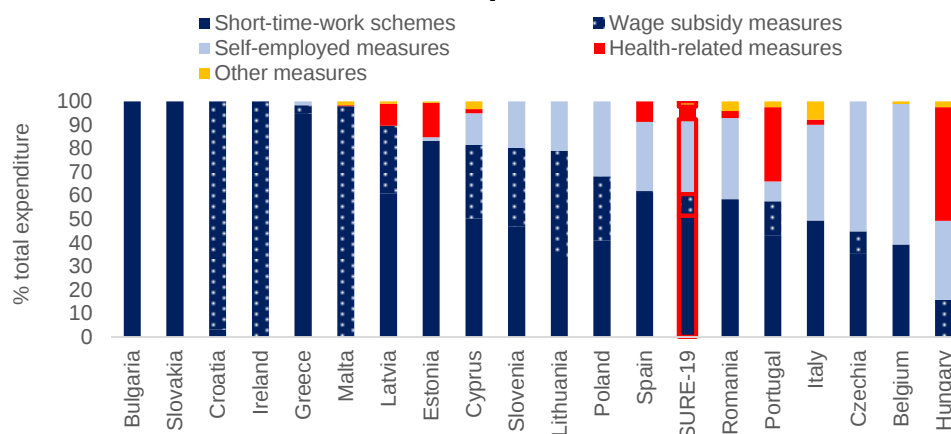
Повече от половината от общите публични разходи за мерки, отговарящи на изискванията на SURE, са разпределени за схеми за подпомагане на работата на непълно работно време. 52 % от общите публични разходи за мерки, отговарящи на изискванията на SURE, са били разпределени за схеми за подпомагане на работа на непълно работно време, които се финансират от 16 от 19-те държави членки бенефициери по SURE. Други 32 % са предназначени за „подобни мерки“ за самостоятелно заетите лица¹⁵. 9 % са отделени за схеми за субсидиране на заплатите, а 2 % от общите разходи са отделени за „други“ подобни мерки в подкрепа на запазването на работните места и доходите на работниците¹⁶. 9 държави членки са използвали финансовата помощ по SURE само за мерки на пазара на труда (вж. графика 4).

Потвърждава се спомагателният характер на разходите, свързани със здравето. Само 5 % от общите разходи са били изразходвани или планирани за мерки, свързани със здравето. 10 от 19-те държави членки не са използвали подкрепата по SURE за финансиране на мерки, свързани със здравето.

¹⁵ Това се основава на анализ на Комисията, който категоризира мерките, докладвани от държавите членки по видове.

¹⁶ Схемите за субсидиране на заплатите са схеми за запазване на работни места, подобни на тези за подпомагане на работа на непълно работно време, но се различават по това, че плащанията не се изчисляват спрямо часовете (неотработени), а по-скоро спрямо определена сума или част от заплатата.

Графика 4: Публични разходи за мерки, отговарящи на изискванията на SURE, по видове разходи

Източник: Докладване от страна на държавите членки

Бележка: За повече информация относно разходите на Унгария, свързани със здравеопазването, вж. доклада за SURE от март 2021 г.

Унгария кандидатства за допълнителна подкрепа за разширяване на обхвата на съществуващите мерки и за финансиране на една нова мярка. Заемът ще помогне на Унгария да покрие разходите за нова схема за подпомагане на доходите на самостоятелно заетите лица и за разширяване на данъчните облекчения, предоставяни на предприятията за запазване на заетостта, въведени в отговор на пандемията от COVID-19. Новата временна схема е насочена към предприемачи, които нямат наети служители и нямат право на субсидии за заплати по секторната схема за заплати и които работят в сектори, засегнати от мерките за ограничаване на движението на гражданите. Те могат да получат еднократно плащане, равно на месечната гарантирана минимална работна заплата, при условие че запазят дейността си поне два месеца след предстоящия край на извънредното положение. Останалата част от помощта се предоставя за разширяване на данъчните облекчения (от социалноосигурителните вноски на работодателя, таксата за обучение, данъка върху малките предприятия и еднократния данък за малките данъкоплатци) за секторите, които са най-засегнати от пандемията.

2.3 Покритие от SURE по отношение на заетостта и предприятията

Счита се, че през 2020 г. по линия на SURE са подпомогнати около 31 милиона души и 2½ милиона предприятия. Докладването от държавите членки през януари 2021 г. потвърждава данните от втория доклад за SURE. Това представлява почти 30 % от общия брой на заетите лица и една четвърт от общия брой предприятия в държавите членки бенефициери¹⁷. Това включва приблизително 22,5 милиона наети лица и 8,5 милиона самостоятелно заети лица. Графики 5 и 6 представят разбивка на обхвата на

¹⁷ Това съответства на лица и предприятия, които в даден момент са били обхванати от схеми за подпомагане на работата на непълно работно време или подобни мерки, подпомогнати от SURE. Знаменателите се основават на отчетните таблици, представени от държавите членки. Общият брой на предприятията включва предприятия, които имат поне един служител.

SURE по държави членки. Тези оценки не включват хората, които получават подкрепа чрез мерки, свързани със здравето по SURE, и следователно могат да се считат за консервативни¹⁸.

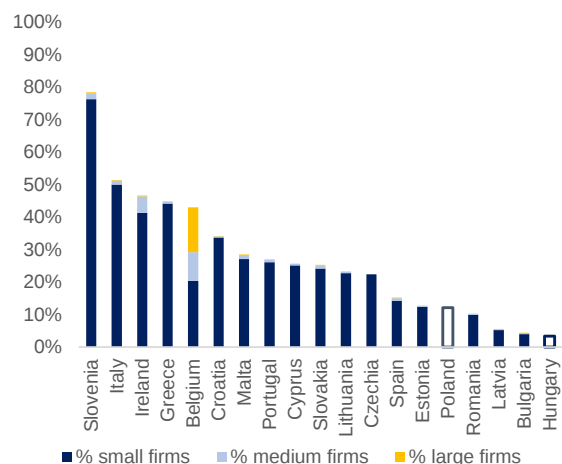
Малките предприятия са основните бенефициери на подкрепата по SURE. Преди пандемията предимно големи предприятия използваха схеми за подпомагане на работа на непълно работно време, но в резултат на пандемията това се промени и тези схеми започнаха да се използват предимно от секторите на услугите (главно хотели и ресторанти) и търговията на дребно, а не от производството¹⁹. По-голямата част от предприятията, които попаднаха в обхвата на SURE са малки предприятия (графика 6). Подкрепа получи предимно предприятия от сектора на услугите, въпреки че производството все още получава значителна подкрепа (оценявана на около една трета от разходите по SURE). Секторите с най-голям дял на разходите са i) търговия на едро и дребно, ii) хотелиерство и ресторантьорство и iii) производство (вж. графика 7). В решенията за изпълнение на Съвета по отношение на много държави членки е предвидена подкрепа с целеви мерки и за други сектори, като например културния сектор.

Графика 5: Работници, обхванати от SURE през 2020 г. (% от общата заетост)

Източник: Докладване от страна на държавите членки
Бележка: Данните за обхвата и общия брой на заетите лица са докладвани от държавите членки.

Графика 6: Предприятия, обхванати от SURE през 2020 г. (% от всички предприятия)

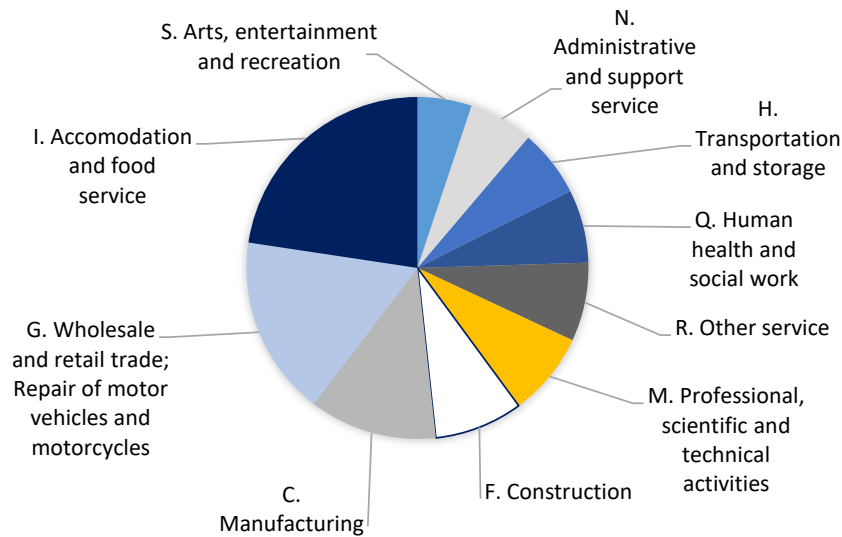

Източник: Докладване от страна на държавите членки
Бележка: Общият брой на предприятията не включва такива, в които няма наети лица. Предполага се, че разпределението на предприятията се отнася за покритието през 2020 г. Полша и Унгария не се представили доклади относно размера на предприятията. Малки предприятия са тези с по-малко от 50 наети лица, средните — с 50—250 наети лица, а големите — с над 250 наети лица.

¹⁸ Освен това в някои държави членки е имало значително припокриване между получателите на подкрепа при различните мерки, по отношение на което не е било възможно да се направи съответна корекция. В такива случаи от държавите членки беше поискано да отчетат само покритието на най-голямата(ите) мярка(и), за да се избегне двойно отчитане. Това означава, че истинското покритие може да бъде дори по-високо.

¹⁹ Европейска комисия (2020 г.): Пазар на труда и развитие в сферата на трудовите възнаграждения в Европа през 2020 г., глава 3, Развитие на политиката. <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=23268&langId=en>. Допълнително обсъждане е представено във втория доклад за SURE.

Графика 7: Секторно покритие на SURE

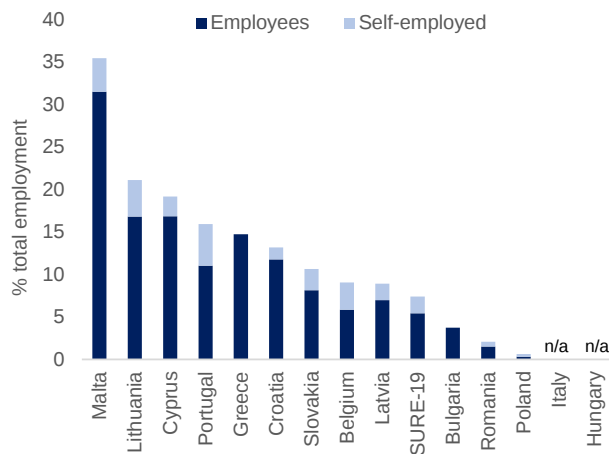
Източник: Докладване от страна на държавите членки

Бележка: Държавите членки докладват за трите сектора, които са се ползвали най-много от SURE, както и за дела на разходите, насочени към тези сектори. На тази графика е представен средният дял на разходите във всеки от секторите в държавите членки. Когато даден сектор не е посочен, приемаме, че той получава равен дял от остатъчните разходи. Шест държави членки не са докладвали дяловете на разходите, насочени към трите най-големи сектора: приемаме, че най-големият сектор получава 50 %, вторият по големина — 30%, а третият по големина — 20% от общия размер на разходите. Тези цифри съответстват на средните стойности в държавите членки, които са докладвали дяловете на разходите.

Чрез SURE се продължи осигуряването на защита на заетостта по време на неравномерното възстановяване през 2021 г., като бе предоставена подкрепа на приблизително 3 милиона души и на над 400 хиляди предприятия. Това включва почти 2½ милиона наети лица и над 600 хиляди самостоятелно заети лица, което съответства на над 6 % от общата заетост и над 10 % от предприятията в 13-те държави членки бенефициери, които са продължили да използват SURE през 2021 г. (графики 8 и 9)²⁰. Следващите вълни на пандемията принудиха много държави членки да въведат отново мярка за икономическа подкрепа на различни етапи през 2021 г. Въпреки че икономическото въздействие на тези вълни беше по-малко от това на първата вълна, някои държави членки и сектори бяха засегнати повече от други. Въздействието върху заетостта беше смекчено от мерките, подкрепяни от SURE, включително допълнителната подкрепа за справяне с втората вълна в началото на 2021 г.

²⁰ Тук не са включени държавите членки, които са изразходвали цялата си финансова помощ по SURE през 2020 г.: Чехия, Естония, Испания, Ирландия, Хърватия и Словения. Много от тези държави членки обаче продължиха да прилагат или адаптираха своите съответни мерки и ги финансираха от други източници. Тази оценка е въз основа на непълно докладване, тъй като някои държави членки (Италия, Унгария) не са отчетли данни за покритието за 2021 г.

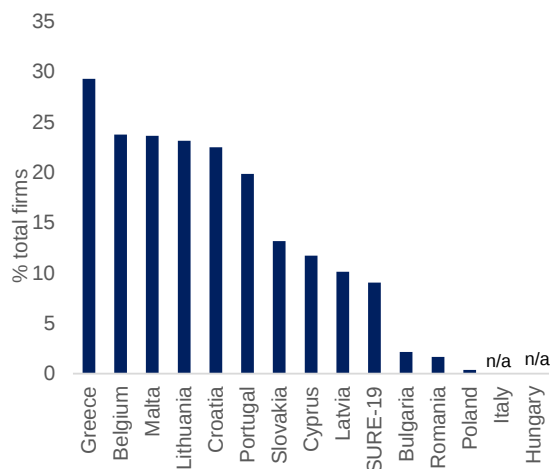
Графика 8: Работници, обхванати от SURE през 2021 г. (% от общата заетост)

Източник: Докладване от страна на държавите членки

Бележка: Не са показани държавите членки, които са изразходвали финансовата помощ по SURE до края на 2020 г. Неприложимо (n/a) се отнася за държавите членки (Италия и Унгария), които не са отчели данни за покритието за 2021 г.

Графика 9: Предприятия, обхванати от SURE през 2021 г. (% от всички предприятия)

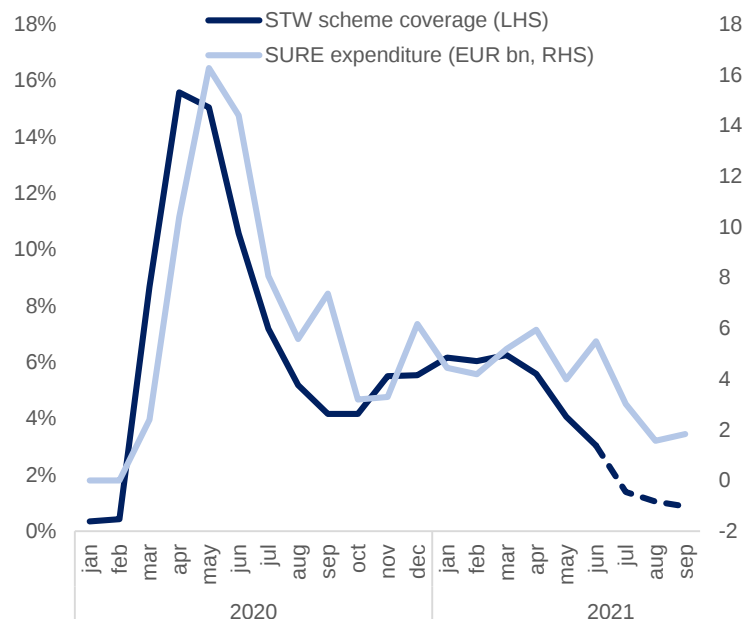

Източник: Докладване от страна на държавите членки

Бележка: Общият брой на предприятията не включва такива, в които няма наети лица. Неприложимо (n/a) се отнася за държавите членки (Италия и Унгария), които не са отчели данни за покритието за 2021 г.

Макар и да намалява с течение на времето, през 2021 г. използването на подкрепа за работа на непълно работно време остава значително. Въпреки че пикът на работата на непълно работно време, достигнат по време на първата вълна на пандемията през март—април 2020 г., остава безпрецедентен, значителен брой работници продължиха да се възползват от подкрепата за работа на непълно работно време (или подобни схеми за запазване на работните места), по-специално през първата половина на 2021 г. Разходите за SURE са близки до дела на наетите лица, обхванати от схеми за подпомагане на работа на непълно работно време (графика 10). Постепенното намаляване на използването на подкрепа при работа на непълно работно време отразява продължаващото икономическо възстановяване, подкрепено от успешното провеждане на кампаниите за масово ваксиниране. За съжаление липсата на данни след септември 2021 г. за голяма част от държавите все още не позволява да се прецени евентуалното въздействие на появата на варианта омикрон на вируса SARS-CoV-2 върху схемите за подпомагане на работа на непълно работно време.

Графика 10: Дял на наетите лица, които се възползват от схеми за подпомагане на работа на непълно работно време и други подобни схеми

Източник: Мониторингов доклад на Комитета по заетостта (EMCO) и на Комитета за социална закрила (SPC) относно заетостта и социалното положение след пандемията от COVID-19 (зима 2022 г.).

Бележка: За Чехия не са налични данни за броя на обхванатите наети лица. Частична информация е налична след юни 2021 г.: данни за обхванатите наети лица не са налични за Италия след юни и за Белгия след август.

Участието на жените и младите хора в работата на непълно работно време се е увеличило по време на кризата, свързана с COVID-19. Тази констатация се основава на втория доклад (публикуван през септември 2021 г.), без налични актуализации. Тя основно отразява промяната във вида на секторите, които се ползват от подкрепата, която е пренасочена от производството и строителството към услугите и търговията на дребно, т.е. сектори с относително по-висок дял на наети жени и млади хора²¹. Въпреки че делът на жените се е увеличил до около половината от лицата, наети на непълно работно време, делът на младите хора все още е ограничен.

III. ПРЕДВАРИТЕЛЕН АНАЛИЗ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА SURE

В настоящия раздел е актуализиран анализът, представен в предишните шестмесечни доклади за SURE относно въздействието на SURE върху заетостта и публичните финанси, като се използват и резултатите от проучването на Евробарометър.

²¹ Европейска комисия (2020 г.): Пазар на труда и развитие в сферата на трудовите възнаграждения в Европа през 2020 г., глава 3, Развитие на политиката. <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=23268&langId=en>. В Италия и Белгия делът на жените, участващи в схемите, се е удвоил след март 2020 г., докато делът на младите работници бенефициери се е увеличил от 1,6 % на 5,7 % в Италия и от 6,7 % на 7,6 % в Белгия. Делът на жените и младите работници, които работят на непълно работно време, беше висок също в Латвия, Румъния, Португалия и Естония.

3.1 Оценка на въздействието на SURE върху безработицата

В този раздел е направена актуализирана оценка на въздействието на SURE върху безработицата в държавите членки бенефициери. Целта на SURE е да се помогне на държавите членки да запазят заетостта на работниците и самостоятелно заетите лица по време на пандемията от COVID-19, като по този начин се защитават трудовите доходи (ефект на „запазване на работните места“ от въздействието). Той също така улеснява бързото възстановяване след отшумяването на пандемията, тъй като предприятията са запазили служителите и уменията си, а самостоятелно заетите лица са запазили готовност да възобновят дейността си („ефект на възстановяване“ след въздействието). В представената тук оценка се разглежда връзката между производството и безработицата от разгръщането на пандемията нататък. Резултатите са информативни, а данните следва да се тълкуват внимателно по методологически причини. Първо, трудно е да се изготви „съпоставителен“ сценарий за функционирането на пазара на труда при отсъствието на SURE. Второ, връзката между производството и заетостта се влияе от широк набор от фактори, включително SURE. Други фактори са свързани с факта, че хората не са били в състояние или са били обезкуражени да търсят активно работа поради спирането на големи части от икономиката.

Нарастването на безработицата през 2020 г. в държавите членки бенефициери беше значително по-малко от очакваното. Бързите и значителни мерки на политиката, предприети през 2020 г. за справяне с кризата, свързана с COVID-19, смекчиха въздействието на спада на производството върху безработицата, в сравнение с очакваната реакция на безработицата спрямо БВП, наблюдавана в миналото (вж. графика 11)²². Увеличението на равнищата на безработица в повечето държави бе по-ниско от очакваното²³. Тези констатации потвърждават по-ранните резултати, представени в първия и втория шестмесечен доклад за SURE²⁴.

Приетите мерки за подкрепа на политиката, включително SURE, ефективно са предотвратили безработица за 1,5 милиона души през 2020 г. в държавите членки бенефициери по SURE²⁵. Тази цифра се потвърждава от втория доклад. Както е посочено там, по-ниското от очакваното увеличение на безработицата може да се отдаде частично

²² Чувствителността на промените в икономическия растеж спрямо безработицата в икономическата литература често се нарича „законът на Оукън“. Законът на Оукън, който е по-скоро емпирично „основно правило“, отколкото основана на теорията връзка, предполага, че спад в ръста на производството между 2 и 3 % е свързан с увеличение на равнището на безработица с един процентен пункт (вж. Okun, A.M. „Potential GNP: Its measurement and significance (Потенциален БВП: Неговото измерване и значение)“, Сборник на отдела за бизнес и икономическа статистика, Американска статистическа асоциация, 1962 г.).

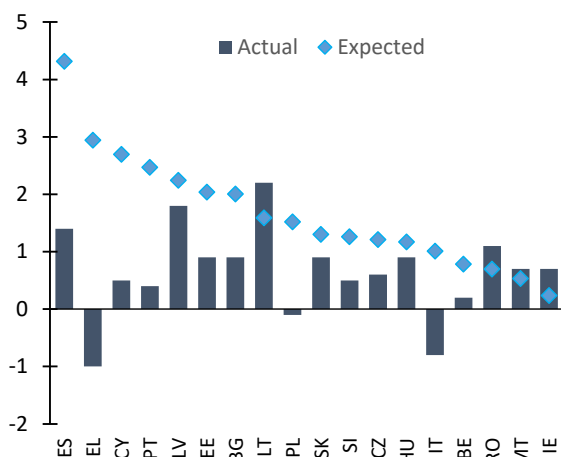
²³ Равнището на безработица в Италия, Гърция и Полша дори е отбелязало спад през 2020 г.

²⁴ Нашите основни констатации са валидни и при заместването на промяната в равнището на безработица с промяната в равнището на заетост (т.е. заетостта спрямо населението в трудоспособна възраст). Тази спецификация е начин да се коригира промяната в работната сила, която се отразява на показателите за безработица. За повече информация вж. Европейска комисия (2021 г.), *Тримесечен доклад за Еврозоната*, раздел III, том 20, № 2. *Хърватия не е включена по причини, свързани с наличието на данни.*

²⁵ Това означава, че макар 31 милиона души да са били обхванати от SURE, е направена оценка, че 1,5 милиона биха останали без работа при липса на подкрепа за политиката.

на широко разпространеното използване на схемите за подпомагане на работата на непълно работно време и подобни мерки, по-специално в тези държави членки, възползващи се от инструмента SURE. На равнище държава колкото по-висока е сумата, получена по линия на SURE през 2020 г., толкова по-умерено е нарастването на безработицата, докато някои държави членки, които не са бенефициери, успяха да използват свои отлични условия за финансиране, за да въведат големи схеми за подпомагане на работа на непълно работно време (графика 12). Смята се, че тези мерки на пазара на труда, конкретно схемите за подпомагане на работа на непълно работно време, заедно с други мерки на политиката в отговор на пандемията, са намалили равнището на безработица в държавите членки — бенефициери по програмата SURE, с около 1 процентен пункт в сравнение с очакваното увеличение на безработицата. Това съответства на около 1,5 милиона души, които са избегнали безработицата по време на избухването на пандемията от COVID-19 в държавите членки — бенефициери по SURE²⁶.

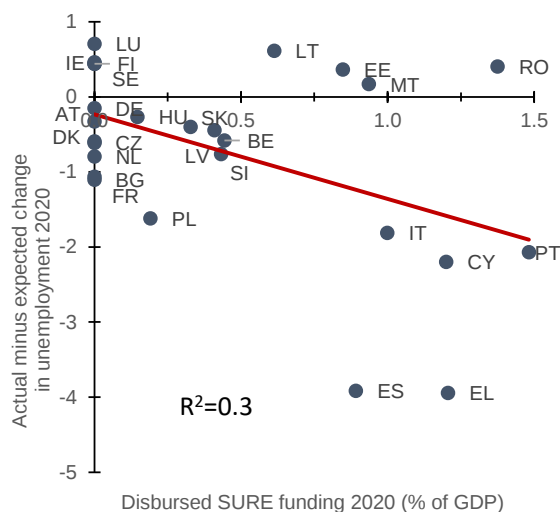
Графика 11: Действителни спрямо очаквани промени в равнищата на безработица в държавите членки — бенефициери по SURE, през 2020 г.

Източник: Атесо и собствени изчисления.

Бележка: ос „у“: Очакваната промяна в равнищата на безработица съответства на прогнозата, произтичаща от специфичния за всяка държава регресионен модел за периода 1999—2019 г. Анализът се основава на подход, свързан със закона на Оукън, където зависимата променлива означава промяната в равнището на безработица, а независимата променлива се отнася до темпа на ръста на реалния БВП. Действителната промяна в равнището на безработица се основава на COM AF 2021.

Графика 12: Връзка между промяната в равнището на безработица и отпуснатото финансиране по линия на SURE през 2020 г.

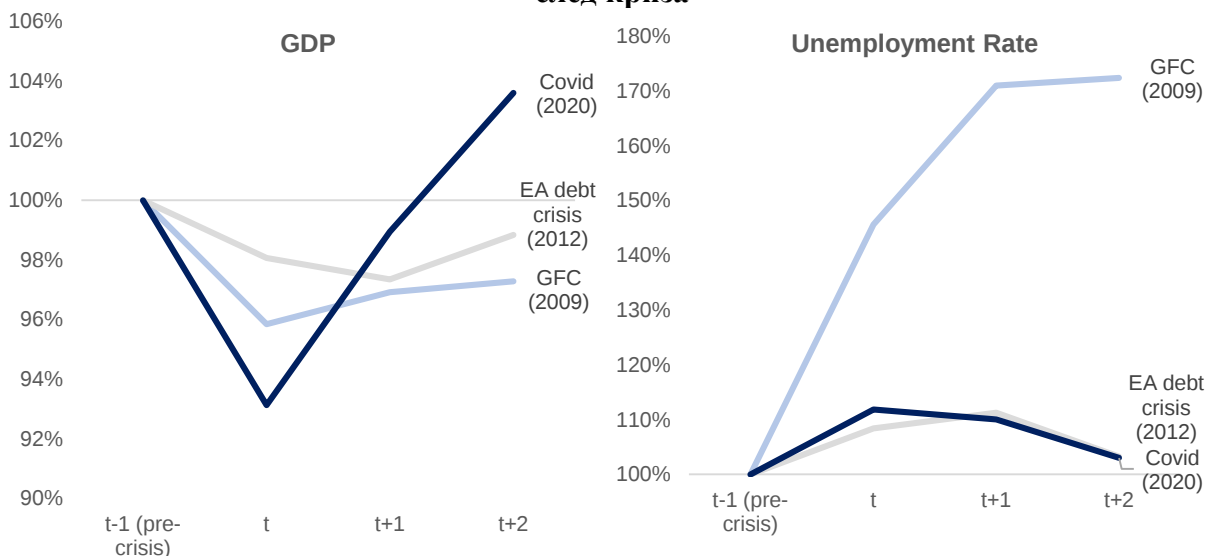
Източник: Атесо и собствени изчисления.

Бележка: ос „у“: Очакваната промяна в равнищата на безработица произтича от специфичния за държавата регресионен модел, разяснен в бележката към графика 11.

²⁶ Констатацията е извлечена от регресионния модел, представен на графика 11. В него се приема, че действителната и очакваната работна сила са равни.

Запазването на заетостта през първите две години на пандемията подпомага по-бързото възстановяване, отколкото след предишни кризи Първо, както БВП, така и безработицата в държавите членки — бенефициери по SURE, през 2021 г. се възстановиха до равнища по-близки до тези отпреди кризата в сравнение с глобалната финансова криза и кризата в еврозоната след същия период от време (вж. графика 13). Това се случи въпреки последвалите вълни на пандемията, които наложиха повторно въвеждане на ограничения през годината. Продължаващото възстановяване на заетостта доведе до спад на равнището на безработица в ЕС под равнището отпреди пандемията — до рекордно ниското равнище от 6,4 %. Общият брой на отработените часове се е увеличил, което до голяма степен отразява по-нататъшното намаляване на използването на схеми за запазване на работното място, въпреки че остава с 1 % по-нисък, отколкото преди пандемията. Второ, въз основа на зимната прогноза²⁷ икономическият растеж ще продължи през 2022 г. и значително ще надхвърли възстановяването, наблюдавано на същия етап след предишни кризи, когато БВП оставаше доста под предкризисното си равнище²⁸. Това предполага, че запазването на наличната работна сила, свързана с дружествата, чрез схеми за подпомагане на работата на непълно работно време и подобни мерки е спомогнало за бързото възстановяване, въпреки трудната епидемична обстановка.

Графика 13: Историческа съпоставка на възстановяването на БВП и безработицата след криза

Източник: Атесо (с използване на прогнозата на Комисията за есента на 2021 г.), Евростат

Бележка: Показани са съвкупният БВП и средното равнище на безработица за държавите членки — бенефициери по SURE. Времевият период t-1 се отнася за годината, предхождаща съответните кризи, т.е. t+2 за кризата, свързана с COVID-19, се отнася за 2022 г. t=2009 се отнася за глобалната финансова криза (ГФК); t=2012 се отнася за дълговата криза в еврозоната (ЕЗ).

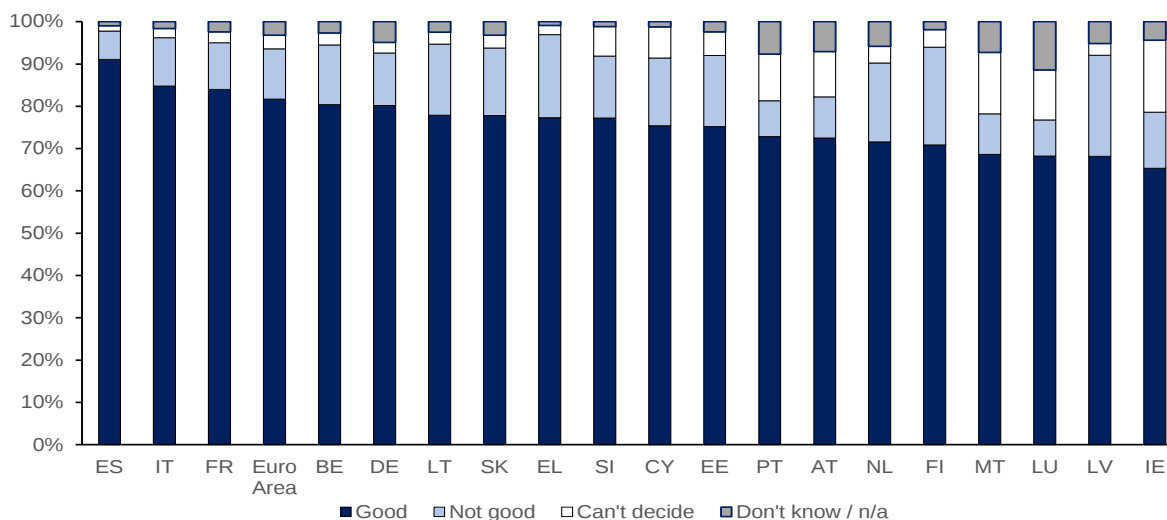
²⁷ Този анализ се основава на прогнозата на Комисията за зимата на 2022 г., чиято крайна дата беше 1 февруари. Поради тази причина в прогнозата не бяха включени събитията, свързани с нахлуването на Русия в Украйна.

²⁸ Възстановяването обаче е неравномерно. Заетостта в секторите с интензивни човешки контакти е допринесла за голямата част от растежа, докато заетостта в производството е в застой. Равнищата на заетост на нискоквалифицираните работници продължават да изостават, което отразява неравномерния характер на възстановяването.

Каналите, които обясняват как SURE е улеснил по-слабото нарастване на безработицата през 2020 г. и по-бързото възстановяване, са разгледани подробно в първия шестмесечен доклад относно SURE. Те включват повишаване на общото доверие в целия ЕС, подкрепа и насърчаване на използването на схеми за подпомагане на работата на непълно работно време и предоставяне на възможност на държавите членки да изразходват повече средства за подкрепа на заетостта и други политики, свързани с пандемията. Данните от *ad hoc* проучването, представени в първия доклад, показват, че SURE е изиграл роля в решението на мнозинството от държавите членки бенефициери да приемат нова схема за подпомагане на работата на непълно работно време или да променят съществуваща схема, и е дал възможност на някои държави членки да бъдат по-амбициозни по отношение на мерки, подобни на схемите за подпомагане на работата на непълно работно време. SURE също така е допринесъл за увеличаване на щедростта или продължителността на схемите за запазване на работни места от държавите членки, тъй като благодарение на него държавите членки са имали увереността да предприемат по-големи заеми и разходи, отколкото иначе биха предприели, като са се възползвали от икономите от лихвени проценти, постигнати от ЕС, въпреки по-ниския си кредитен рейтинг. Ефектът на доверието се илюстрира и от резултатите от скорошното проучване на Евробарометър, представени по-долу.

SURE е получил широка подкрепа от гражданите на ЕС. В проучването на Евробарометър, публикувано през декември 2021 г., на респондентите в еврозоната беше зададен въпросът дали заемите SURE за запазване на заетостта са добра идея, като 82 % от тях са отговорили положително²⁹. Това положително мнение за SURE се отнася както за държавите бенефициери, така и за държавите поръчители (вж. графика 14), което потвърждава успеха на инструмента както в подкрепата на заетостта, така и за повишаването на доверието в ЕС.

Графика 14: Мнения на гражданите на ЕС относно това дали заемите по линия на SURE са добра идея (% от общия брой отговори)

²⁹ По-конкретно, респондентите бяха попитани: „Какво мислите за най-новата финансова подкрепа на ЕС за държавите — членки на ЕС, за преодоляване на кризата с COVID-19? Смятате ли, че беше добре да се предоставят... заеми, за да се помогне на заинтересованите държави членки да запазят заетостта на хората?“ Вж.: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2289>.

Източник: *Проучване на Евробарометър, публикувано през декември 2021 г., проведено в държавите от еврозоната през октомври и ноември 2021 г. Вж. бележка под линия 25.*

3.2 Прекият финансов ефект: очаквани икономии от лихвени проценти

Смята се, че държавите членки са спестили общо 8,2 милиарда евро от лихвени плащания чрез получаване на финансова помощ по SURE. Тази сума се основава на първите седем емисии на SURE до изплащането на 25 май 2021 г., което е последното изплащане преди крайната дата на настоящия доклад³⁰. Следователно очакваните спестявания от лихви вероятно ще се увеличат с последните плащания³¹. Тези икономии бяха генерирани, тъй като със заемите по SURE на държавите членки бяха предложени по-ниски лихвени проценти от тези, които биха платили, ако самите те бяха емитирали държавни дългови инструменти, и това за среден срок от близо 15 години. Това се дължи на кредитния рейтинг AAA на ЕС и ликвидността на облигациите по SURE³². Най-големи икономии са отчетени от държавите членки с по-нисък кредитен рейтинг.

IV. ПРОДЪЛЖАВАЩО НАЛИЧИЕ НА ИЗВЪНРЕДНИТЕ ОБСТОЯТЕЛСТВА, ОБОСНОВАВАЩИ ПРИЛАГАНЕТО НА РЕГЛАМЕНТА ЗА SURE

В настоящия раздел се разглежда продължаващото наличие на извънредни обстоятелства, обосноваващи прилагането на инструмента SURE, както се изисква от Регламента за SURE³³.

Повечето държави — членки на ЕС, избегнаха повторното въвеждане на широкообхватни, строги противоепидемични мерки през зимата, но несигурността, свързана с вируса остава висока. Бързото разпространение на варианта омикрон през зимата показва скоростта, с която може да се промени траекторията на пандемията. Въпреки по-ниския риск от тежко заболяване и смърт, отколкото при предишните варианти на SARS-CoV-2, по-високата заразност на варианта омикрон доведе до увеличаване на хоспитализациите и натоварването на системите за здравеопазване в световен мащаб и може да доведе до значителна заболеваемост, особено при уязвимите

³⁰ Тази цифра е същата като във втория доклад за SURE, тъй като междуременно не са извършвани нови плащания между издаването на настоящия доклад и това на втория доклад.

³¹ Тези прогнозни оценки изключват всеки възможен допълнителен ефект върху доверието, който новите инструменти за справяне с извънредни ситуации, включително SURE, може да са оказали върху доверието на стопанските субекти и върху спреда на лихвения процент за държавните заеми на държавите членки.

³² Разбивка на икономии от лихви по държави членки е представена в таблица 4 от втория шестмесечен доклад за SURE. Допълнителна информация относно методологията може да бъде намерена в раздел III от Тримесечния доклад за Еврозоната, том 20, № 2 (2021 г.).

³³ Член 14, параграф 1 от Регламента за SURE. Във всеки случай срокът на наличност на инструмента, по време на който може да бъде прието решение за изпълнение на Съвета, изтича на 31 декември 2022 г., съгласно член 12, параграф 3 от Регламента за SURE. След посочената дата Съветът може да удължава тази подкрепа на всеки 6 месеца (ако все още са налични финансови средства), съгласно член 12, параграф 4.

групи от населението³⁴. Въпреки че повечето държави членки не въведоха отново пълни ограничения на свободата на движение, някои сектори останаха особено засегнати от ограниченията в края на 2021 г. и началото на 2022 г. Към 6 март 2022 г. цялостната епидемична обстановка в ЕС/ЕИП се характеризираше с висок, но намаляващ общ брой на съобщенията за нови случаи, според Европейския център за профилактика и контрол върху заболяванията (ECDC)³⁵. Макар че вълната от варианта омикрон е достигнала своя пик в повечето държави, предаването на инфекцията продължава да се увеличава сред възрастните хора, а от 6 март в 10 държави се прогнозира тенденции за увеличаване на смъртността. ECDC отбеляза, че епидемиологичната обстановка в 15 държави от ЕС/ЕИП е силно или много силно обезпокоителна. Продължават да съществуват различия между отделните държави, а тълкуването на тенденциите в данните от наблюдението сега е предизвикателство поради различните и бързо променящи се режими на изследване в държавите членки

Набраната през 2021 г. инерция на растежа се забави в края на годината. След като през лятото на 2021 г. европейската икономика отново достигна равнището на производство отпреди пандемията, тя се забави донякъде поради предизвикания от варианта омикрон скок на инфекциите с COVID-19, високите цени на енергията и продължаващите смущения в предлагането. Въпреки че някои ограничения бяха въведени отново, те като цяло бяха по-леки или по-целенасочени, отколкото при предишните вълни. Съгласно прогнозата на Комисията за зимата (публикувана преди нахлуването в Украйна) се очакваше растежът да се ускори през второто тримесечие и да остане стабилен през целия прогнозен период, което да доведе до увеличение на БВП на ЕС с 4,0 % през 2022 г. и с 2,8 % през 2023 г. Прогнозата за инфлацията в ЕС беше преразгледана и променена на 3,9 % през 2022 г., като остава значително над целта на ЕЦБ от 2 %.

Сега е налице изключителна несигурност по отношение на икономическите перспективи предвид геополитическата ситуация в Украйна. Нахлуването в Украйна и последиците от него за сигурността и стабилността вероятно ще окажат отрицателно въздействие върху растежа, включително чрез последици върху финансовите пазари, допълнителен натиск върху цените на енергията, постоянни затруднения по веригата на доставките и последици за доверието. Въздействието на сегашната вълна на COVID-19 може да продължи по-дълго от очакваното и да доведе до допълнителни смущения във веригите на доставки. И двата фактора могат да доведат до по-висока от очакваната инфлация, ако допълнителните разходи се прехвърлят върху потребителите. От друга страна, търсенето от страна на домакинствата би могло да се ускори благодарение на големите спестявания, а механизмът за възстановяване и устойчивост би могъл да осигури още по-силен стимул за инвестициите, въпреки че рисковете сега са изместени в неблагоприятна посока.

³⁴ Вж. Световна здравна организация: [https://www.who.int/publications/m/item/enhancing-readiness-for-omicron-\(b.1.1.529\)-technical-brief-and-priority-actions-for-member-states](https://www.who.int/publications/m/item/enhancing-readiness-for-omicron-(b.1.1.529)-technical-brief-and-priority-actions-for-member-states).

³⁵ Вж. обзорния доклад на ECDC по държави, седмица 9 от 2022 г.: <https://covid19-country-overviews.ecdc.europa.eu/index.html>.

Мерките на политиката стават все по-целенасочени, подкрепени от Механизма за възстановяване и устойчивост, за да се улесни възстановяването. Това налага отпадане на временната спешна помощ като SURE. Механизмът за възстановяване и устойчивост насърчава възстановяването, благоприятстващо инвестициите, и реформите, стимулиращи растежа, включително за преодоляване на неравномерното въздействие на пандемията върху домакинствата и предприятията. Преквалификацията и повишаването на квалификацията са важен елемент от това в контекста на ангажимента на ЕС към Европейския стълб на социалните права и насърчаването на цифровизацията и екологичния преход³⁶.

Тъй като инструментът ще продължи да бъде на разположение до 31 декември 2022 г., финансовата помощ по SURE може да продължи да бъде предоставяна за справяне със сериозни икономически сътресения, причинени от пандемията от COVID-19. Около 5,6 милиарда евро остават на разположение по SURE, което е повече от общия размер на исканията за допълнителна подкрепа, подадени до момента от 7 държави членки (3,8 милиарда евро) в контекста на втория кръг от искания.

V. ИНФОРМАЦИЯ ЗА НАЦИОНАЛНИТЕ СИСТЕМИ ЗА ОДИТ И КОНТРОЛ

5.1 Задължение за докладване относно системите за одит и контрол

Системите за контрол на Комисията гарантират липсата на измами между Съюза като заемодател и държавата членка като заемополучател. По-специално Комисията въведе контролни механизми за предотвратяване на нередности или измами по отношение на докладването на данни от страна на държавите членки, както при искането на заем, така и впоследствие при използването на заема. Ако възникнат съмнения за такива случаи, разпоредбите на споразумението за заем дават възможност на Комисията да предприеме действия и да проведе разследване. Комисията поема тази задача при пълно зачитане на компетентностите на държавите членки и няма мандат да оценява и наблюдава използването на заеми по SURE от крайните получатели в държавите членки. По-конкретно SURE, заедно с прилагането му, не следва да пречат по никакъв начин на разработването на националните системи за социална сигурност, нито по принцип, нито по отношение на работата на непълно работно време, което остава прерогатив на държавите членки^{37,38}.

Отделно от системите за контрол на Комисията държавите членки като заемополучатели следва да гарантират правилното използване на средствата на национално равнище, да предотвратяват нередности и измами и да възстановяват неправилно използвани средства. Това задължение произтича от член 13, параграф 1 от

³⁶ Вж. Декларацията от Порто от 8 май 2021 г. и Препоръка на Комисията относно ефективна активна подкрепа за заетостта вследствие на кризата с COVID-19 (ЕАПЗ).

³⁷ Съгласно съображение 13 от Регламента за SURE, когато взема решение за размера на заема, Съветът следва изцяло да зачита компетентността на държавите членки.

³⁸ Вж. параграф 17 от Доклада на Еврогрупата относно всеобхватния отговор на икономическата политика на пандемията от COVID-19 от 9 април 2020 г.

Регламента за SURE и член 220, параграф 5 от Финансовия регламент. По-конкретно съгласно Споразумението за заем всяка държава членка, която се възползва от SURE, следва редовно да проверява дали сумите, получени като заем по инструмента, се използват в съответствие с Регламента за SURE, с решението за изпълнение на Съвета и със споразумението за заем и да гарантира, че са въведени подходящи мерки за предотвратяване на нередности и измами. В случай на неправилно или неправомерно използване на получените като заем суми държавата членка следва да предприеме правни действия за възстановяването им. Това се допълва от задължението на държавата членка да разследва и наказва случаи на измама, корупция или всяка друга незаконна дейност, увреждаща финансовите интереси на ЕС, във връзка с управлението на заема.

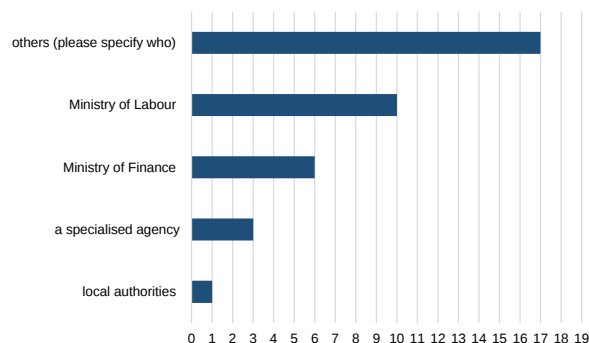
От държавите членки се изисква да предоставят на Комисията информация за националните системи за контрол и одит, които са от значение за SURE, за да се гарантира спазването на задълженията им по споразумението за заем. За тази цел на 18 януари 2022 г. Комисията проведе *ad hoc* проучване сред държавите членки бенефициери. Всички държави членки отговориха на този въпросник. Обобщението на резултатите, докладвани от държавите членки, е представено в раздел 5.2.

5.2 Основни резултати от въпросника

5.2.1 Институции, отговарящи за извършване на контрол и одит

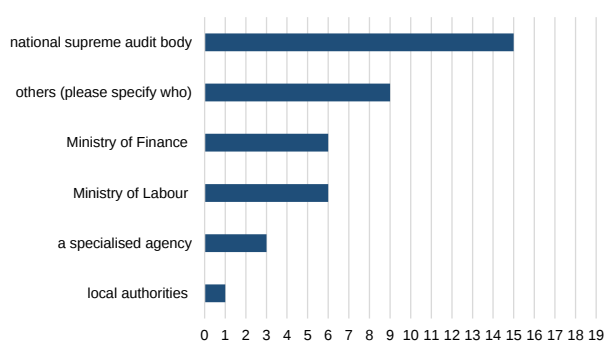
Институционалната структура на националните системи за контрол и одит се различава значително в отделните държави членки. В близо половината от държавите членки институциите, отговарящи за контрола, не отговарят за одита. В другата половина от държавите членки някои институции извършват както контрол, така и одит, докато останалите институции извършват само контрол или само одит. Контролът често се извършва от Министерството на труда (10 държави членки), от друго министерство (например Министерството на финансите, Министерството на социалната сигурност, Министерството на семейството и социалната политика, Министерството на културата), от публичните служби по заетостта, инспекциите по труда, социалноосигурителните фондове или от приходните агенции (графика 15). Одитите се извършват най-често от национален върховен одитен орган или от министерство (например Министерството на финансите и Министерството на труда) (графика 16).

Графика 15: Институции, отговарящи за контрола (брой държави членки)

Източник: Въпросници на държавите членки

Графика 16: Институции, отговарящи за одита (брой държави членки)

Източник: Въпросници на държавите членки

В почти всички държави членки институциите, които извършват контрол и одит на мерките, подкрепяни от SURE, вече са били създадени преди пандемията от COVID-19. В една от държавите членки са създадени нови институции специално за мерките, подкрепяни от SURE. В две държави членки в допълнение към съществуващите са въведени нови системи за одит и контрол само за една конкретна мярка или за част от нея.

5.2.2. Прилагане на системи за контрол и одит

Всички държави членки са извършили проверки на мерките, подкрепяни от SURE. Всички държави членки са извършили най-малко административни проверки/проверки по документи на исканията за плащане, за да гарантират, че средствата по SURE са използвани в съответствие с тяхното предназначение (графика 17). Освен това почти 85 % от държавите членки са извършили последващ контрол, а около половината от тях — проверки на място, насочени към предотвратяване на измами и нередности.

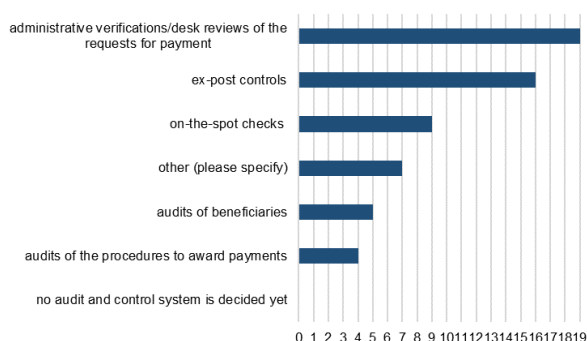
Всички държави членки са извършили проверки дали са изпълнени критериите за допустимост (графика 18). Освен това повече от три четвърти от държавите членки са извършили проверки дали работниците, които са се възползвали от подкрепата, са останали на работа и дали тя е била използвана от бенефициерите по предназначение.

Въз основа на отговорите на проучването е необходимо държавите членки да внесат допълнителна яснота относно съществуването и обхвата на одита. Повече от половината от държавите членки са съобщили, че са извършили одит на процедурата за предоставяне на плащания и/или на бенефициерите, или са извършили друг вид одит. Въпреки че всички държави членки са въвели контрол по SURE, една държава членка докладва, че не са извършвани одити на мерките, подкрепяни от SURE. Друга държава членка е съобщила, че одити се извършват, с изключение на някои мерки, които представляват сравнително малък дял от общия финансов пакет.

Всички държави членки са извършвали систематично проверки и одити, в повечето случаи въз основа на рисков и/или статистически подход за формиране на извадка. В някои случаи контролът е бил извършван автоматично за всички бенефициери чрез специални информационни системи. Осем държави членки са съобщили, че са извършили също така *ad hoc* проверки и одити.

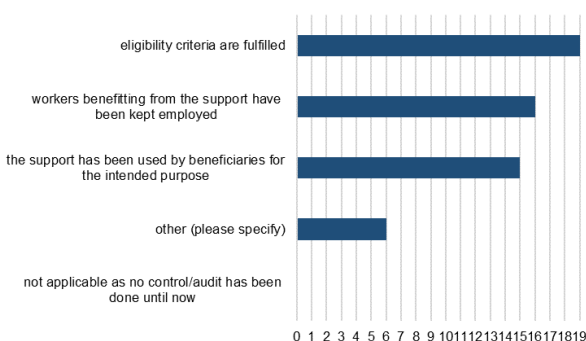
Повечето държави членки не предвиждат в бъдеще извършване на контрол и одит, различни от тези, които вече са текущи или се прилагат. Само две държави членки планират допълнителен контрол и одит на конкретни мерки през втората половина на 2022 г.

Графика 17: Видове контрол и одити (брой държави членки)

Източник: Въпросници на държавите членки

Графика 18: Акцент на контрола и/или одитите (брой държави членки)

Източник: Въпросници на държавите членки

5.2.3. Случаи на нередности или измами и отговор срещу тях

Във всички държави членки, с изключение на една, въз основа на проверките и одитите са установени случаи на нередности и измами. Освен това в почти всички държави членки на компетентните органи са докладвани съмнения за нередности или измами. Във всички тези случаи са проведени разследвания. В случай на потвърдени нередности или измами 13 държави членки са предприели правни действия за възстановяване на неправомерно използвани средства. В някои държави членки средствата са възстановени без съдебни производства. Една държава членка е съобщила, че откритите нередности или измами все още не са потвърдени.

Държавите членки са съобщили за подобни видове нередности или измами. Най-често съобщаваните нередности се отнасят до липса или недостатъчен спад на оборота, за да се спазят изискванията за подпомагане, уволнение на работници през периода на получаване на субсидиите за заплати (или малко след това), неизплащане на частта от заплатата, изисквана от работодателя, неизплащане на цялата сума, отпусната на работниците, както и искане за подпомагане на работници, които са се върнали на работа и не са имали пречки за работа, и на работници, които в действителност са работили както обикновено. В някои случаи предприятията са кандидатствали за подкрепа за

несъществуващи трудови правоотношения или са използвали подкрепа за новоназначени служители вместо за съществуващи служители. В други случаи предприятията са кандидатствали за няколко мерки едновременно, въпреки че по закон са имали право да се ползват само от една мярка. Предприятията също така са декларирали невярно вида на дейността, за да отговорят на изискванията за подпомагане.

Всички държави членки са документирали работата си по нередности или измами. Държавите членки са документирали нередностите *inter alia* в доклади от инспекции/оценки, бележки, контролни списъци, подробни електронни таблици, паметни записки, досиета на фондове или одитни досиета.

VI. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ЗА ДОКЛАДВАНЕ СЪГЛАСНО РАМКата НА ЕС ЗА ОБЛИГАЦИИ ЗА СОЦИАЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ПО SURE

Настоящият доклад надхвърля задължението за докладване съгласно Регламента за SURE, като освен това спазва изискването за докладване съгласно Рамката на ЕС за облигации за социално въздействие по SURE³⁹. Последното изисква отчитане на разпределението на постъпленията от SURE, вида на разходите и въздействието на SURE.

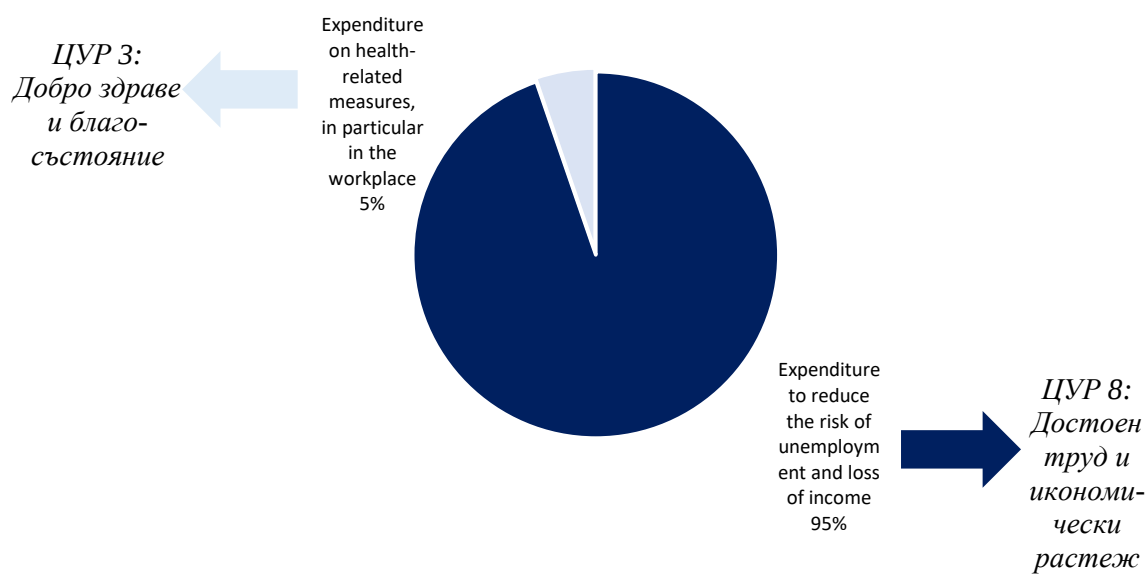
Разбивката на постъпленията по SURE по държави членки бенефициери и по видове допустими социални разходи е представена съответно в раздели 1.1 и 2.2. Към февруари 2022 г. 95 % от разпределените 94 милиарда евро са изплатени на държавите членки, а 98 % от тях вече са изразходвани.

Публичните разходи по SURE продължават да бъдат добре съгласувани с целите за устойчиво развитие на ООН (ЦУР). Разбивката на публичните разходи по SURE по допустими социални разходи, както е посочено в Рамката на ЕС за облигации за социално въздействие по SURE, показва, че 95 % от тях се изразходват за намаляване на риска от безработица и загуба на доход. Както е показано на графика 19, това е в подкрепа на ЦУР 8 (достоеен труд и икономически растеж). Останалите 5 % се изразходват за мерки, свързани със здравеопазването, което е в подкрепа на ЦУР 3 (Добро здраве и благосъстояние).

Въздействието на SURE е отчетено в раздели 2.3 и 3. Представени са оценки за броя на хората и предприятията, подкрепени от SURE през 2020 г. и 2021 г. SURE допринесе за защитата на почти 1,5 милиона работни места, които бяха запазени през 2020 г., както е показано в раздел 3.1. Както е посочено във втория доклад, според оценките държавите членки са спестили 8,2 милиарда евро от лихвени плащания.

³⁹ Рамката на ЕС за облигации за социално въздействие по SURE определя стандарт, който дава на инвеститорите гаранции, че облигациите на ЕС, емитирани в тази рамка, са свързани с проекти, обслужващи истинска социална цел. Следователно рамката е в съответствие с принципите за социални облигации на Международната асоциация на капиталовите пазари.

Графика 19: Рамка за облигации за социално въздействие и картографиране на ЦУР

ПРИЛОЖЕНИЕ: Допълнителна информация относно транзакциите и плащанията по SURE

Таблица А1: Плащания към държавите членки по линия на SURE (в милиард евро)

Държава	Общ размер на заема	1-ва емисия на ЕС по SURE Транзакция: 20.10.2020 г. Плащане: 27.10.2020 г.			2-ра емисия на ЕС по SURE Транзакция: 10.11.2020 г. Плащане: 17.11.2020 г.			3-та емисия на ЕС по SURE Транзакция: 24.11.2020 г. Плащане: 1.12.2020 г.			4-та емисия на ЕС по SURE Транзакция: 26.1.2021 г. Плащане: 2.2.2021 г.			5-та емисия на ЕС по SURE Емисия: 9.3.2021 г. Плащане: 16.3.2021 г.			6-та емисия на ЕС по SURE Емисия: 23.3.2021 г. Плащане: 30.3.2021 г.			7-ма емисия на ЕС по SURE Емисия: 18.5.2021 г. Плащане: 25.5.2021 г.			Общо плащания	% от общо поисканата сума	Среден срок до падежа
		10 г.	20 г.	Общо	5 г.	30 г.	Общо	15 г.			7 г.	30 г.	Общо	15 г.			5 г.	25 г.	Общо	8 г.	25 г.	Общо			
Белгия	8,2							2,0	1,3	0,7	2,0			1,3	0,9	2,2	1,1	0,9	2,0	8,2	100,0 %	14,7			
България	0,5																0,3	0,2	0,5	0,5	100,0 %	15,0			
Хърватия	1,0				0,3	0,2	0,5					0,5								1,0	100,0 %	14,3			
Кипър	0,6				0,2	0,1	0,3		0,2	0,1	0,2						0,1	0,0	0,1	0,6	100,0 %	14,7			
Чехия	2,0											1,0	1,0	1,0						2,0	100,0 %	10,1			
Естония	0,2																0,1	0,1	0,2	0,2	100,0 %	15,0			
Гърция	5,3				1,0	1,0	2,0		0,7		0,7						1,6	0,9	2,5	5,3	100,0 %	14,5			
Унгария	0,7							0,2	0,2	0,1	0,3									0,5	77,4 %	14,7			
Ирландия	2,5													1,3	1,2	2,5				2,5	100,0 %	14,7			
Италия	27,4	5,5	4,5	10,0	3,1	3,4	6,5		4,5		4,5	3,9	0,7	1,2	1,9			0,8	0,8	27,4	100,0 %	14,8			
Латвия	0,3				0,1	0,0	0,1		0,0	0,0	0,1						0,1	0,0	0,1	0,3	100,0 %	14,6			
Литва	1,0				0,2	0,1	0,3					0,3					0,2	0,2	0,4	1,0	100,0 %	14,7			
Малта	0,4				0,1	0,0	0,1					0,1					0,1	0,1	0,2	0,4	100,0 %	14,6			
Полша	11,2	1,0	0,0	1,0					2,6	1,7	4,3		1,4		1,4	1,1	0,5	1,6	8,2	73,3 %	13,0				
Португалия	5,9							3,0									1,5	0,9	2,4	5,4	91,2 %	14,6			
Румъния	4,1							3,0												3,0	73,2 %	14,6			
Словакия	0,6							0,3				0,3								0,6	100,0 %	14,9			
Словения	1,1				0,2	0,0	0,2		0,5	0,4	0,9									1,1	100,0 %	14,8			
Испания	21,3	3,5	2,5	6,0	2,9	1,2	4,0			1,0	1,0	2,9	2,4	1,7	4,1	1,9	1,4	3,4	21,3	100,0 %	14,7				
Общо	94,4	10,0	7,0	17,0	8,0	6,0	14,0	8,5	10,0	4,0	14,0	9,0	8,0	5,0	13,0	8,1	6,0	14,1	89,6	94,9 %	14,5				